

[Udenrigsministeren.]

ministeriet end i andre ministerier. Sådan bør det også være. At sende en mand og hans familie til udlandet på et forventeligt flerårigt ophold er dels bekosteligt for staten, dels menneskeligt betydningsfuldt for de pågældende, og endelig vil det ansvar, der påhviler den embedsmand, der repræsenterer sit land direkte over for udlandet, ofte være større end det, der vil møde en embedsmand i tilsvarende stilling hjemme i Danmark. Der stilles store krav til selvstændigheden såvel karaktermæssigt som på anden måde. Af disse grunde må der vises stor omhu ved udvælgelsen, og det må klart følge heraf, at ingen tjenestemand kan forfremmes alene på grund af anciennitet; hovedvægten må lægges på kvalifikationerne. Udenrigsministeriets personalefordeling vil da også vise talrige eksempler på forfremmelser hen over hovedet på anciennitetshensynet. I langt de fleste tilfælde har kvalifikationsvurderingen vist sig at være rigtig. At der med det store personale, udenrigsministeriet må arbejde med, også forekommer skuffelser, kan næppe overraske.

Derefter nogle bemærkninger om unormerede embeder. Det har i den offentlige debat været omtalt, at der i udenrigsministeriet faktisk opretholdtes flere overordnede stillinger, end der er normeret.

Der er naturligvis ikke flere tjenestemænd i udenrigstjenesten, end der er hjemmel til i loven. Derimod er det rigtigt, at ministeriet i en lang årrække på grund af arbejdspresset har måtte „låne“ overordnede tjenestemænd fra udetjenesten og anvende dem hjemme.

Forklaringen på, at det kan gøres, er ganske enkel. Der findes i lovgivningen to bestemmelser, der skal sikre muligheden for en sådan bevægelighed. Den ene kaldes rokeringsreglen og går ud på, at udenrigsministeriet kan fravige den i loven fastsatte fordeling af tjenestemænd mellem ude- og hjemmetjenesten, når særlige forhold gør det ønskeligt. Bestemmelsen står i normerings- og klassificeringslovens § 7, stk. 3, og det er denne regel, der gør det muligt for tiden at have flere kontorchefer i ministeriet, end man i 1945 forudså at der ville blive brug for.

Den anden regel, der skal sikre tjenestens

bevægelighed, er rådighedsbestemmelsen i udenrigstjenestelovens § 15. Den går ud på, at der, når særlige grunde taler derfor, kan stilles indtil 5 tjenestemænd af chefsklasserne til rådighed i en periode af indtil 5 år.

Af de 5 tjenestemænd, der i øjeblikket er stillet til rådighed, arbejder 2 i udlandet — den ene gør midlertidig tjeneste i Lissabon, den anden i Paris — 2 arbejder hjemme, den ene som assisterende afdelingschef i den politiske afdeling, den anden arbejder i administrationsafdelingen. Den femte har af særlige grunde været ubeskæftiget, men er kaldt tilbage til arbejdet.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger om det begreb, der kaldes „assisterende afdelingschefer“. Det er en stillingsbetegnelse, der ikke kendes andre steder i statsadministrationen. Normalt bliver udenrigsministeriets tre afdelinger, den politiske, den økonomiske og den administrative, ledet af hver sin afdelingschef. I årene efter krigen har det imidlertid vist sig nødvendigt at have assisterende afdelingschefer, som kan være stedfortrædere for chefen, når han er på rejse, og som kan aflaste chefen, når arbejdspresset periodevis bliver for stærkt.

Indehaveren af stillingen som assisterende afdelingschef får ingen formel udnævnelse, han får intet ekstra vederlag og stillingen er ikke normeret. Man kunne måske sige, at stillingen assisterende afdelingschef under de hidtidige forhold er en kontorchef, der tillægges særlige funktioner. Jeg vil dog gerne sige, at den assisterende afdelingschefs funktioner er så betydningsfulde, at det i hvert enkelt tilfælde er ministeren selv, der træffer endelig bestemmelse om, hvem der skal placeres i disse stillinger. Spørgsmålet om normering af stillingen som assisterende afdelingschef behandles for tiden i udenrigskommissionen.

Også udetillæggene skal jeg gøre nogle bemærkninger om. Hensigten med at give udsendte tjenestemænd et særligt tillæg til deres tjenestemandsløn, det såkaldte udetillæg, er dels at dække de højere leveomkostninger i udlandet, dels at gøre det muligt for vore udsendinge at udfolde en repræsentativ virksomhed i forbindelse med deres arbejde i udlandet, en virksomhed, som selve tjenestemandslønnen ikke giver